A°. 1853. N°. 213.

Opregte Vrijdagsche
HAARLEMSCHE COURANT
van 9 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs : *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 7 September.

De Koning heeft, gelijk is aangekondigd, het 4de pruissische legercorps op het slagveld van Rosbach in oogenschouw genomen. — De verjaardag van den veldslag van Dennewitz, bij welken deze hoofdstad in 1813 ten tweeden male voor de overheersching der Franschen is bewaard, is hier insgelijks plegtstatig gevierd, onder anderen ook op het militaire kerkhof, op 't welk 2382 Pruissen ter aarde zijn besteld, die bij Grosz-Beeren en Dennewitz zijn gesneuveld, of aan hunne aldaar bekomene wonden zijn bezweken. Op het kerkhof waren de borstbeelden van den overleden en den regerenden Koning, benevens die van de generaals *Scharnhorst*, *v. Bülow*, *York* en *Tauenzien*, met lauweren bekranst, aanwezig, en heeft de prediker *Deibel*, die zelf deel had gehad aan den strijd, de zeer talrijke aanwezigen op eene treffende wijze toegesproken.

— Uit Petersburg wordt van den 30sten Augustus gemeld, dat de Keizer van Rusland den perzischen gezant de orde van den H. Stanislaus 1ste klasse heeft verleend, als een blijk zijner bijzondere tevredenheid, wegens de door dien gezant aangewende ijverige pogingen ter bevestiging van de vredelievende en vriendschappelijke betrekkingen van het russische met het perzische Rijk.

Uit Warschau wordt van den 3den gemeld, dat men, naar luid van telegrafische berigten uit Petersburg, aldaar eerlang de aankomst van den Keizer te gemoet zag, en wel, onder anderen, ten einde de in het leger van Powonsk vereenigde troepen in oogenschouw te nemen. — Aldaar werd met veel belangstelling het besluit des Keizers, ten aanzien van het door de Porte gewijzigde Weener bevredigings-ontwerp, te gemoet gezien, en achtte men het niet waarschijnlijk, dat Z. M. zich deze wijziging gereedelijk zoude laten welgevallen. Van eene reis naar Duitschland, waarvan in duitsche bladen is gewaagd, was in Warschau niets bekend.

In Rusland is bij het garnizoens-battaillon te Reval een officier, wegens hebbelijke dronkenschap, tot den stand van gemeen soldaat teruggebragt.

PARIJS, 6 September.

Uit Dieppe wordt gemeld, dat HH. MM. denkelijk zaturdag aanstaande die zeeplaats zullen verlaten. Hoogstdezelven worden in den laten namiddag op het paleis van St. Cloud terug verwacht. Of de Keizer met de Keizerin daarna nog een uitstapje zal doen, is onzeker. Wel wordt het voor waarschijnlijk gehouden, dat Z. M. alleen nog een bezoek zal geven aan de in het kamp van Helfaud gelegerde troepen, welker aantal dezer dagen nog vermeerderd zal worden.

Hier gelooft men, dat gedeeltelijk het ongunstige weder aanleiding geeft tot het vervroegde vertrek des Keizers van Dieppe, doch ook gedeeltelijk het oostersche vraagstuk.

Het antwoord van den russischen Keizer wordt steeds spoedig verwacht. Sommigen houden het voor niet onmogelijk, dat het hier ter stede reeds morgen bekend zal kunnen zijn. Ter beurze was men heden weder minder gerust, en werd zelfs door sommigen verzekerd, dat aan de bevelhebbers der fransche en engelsche eskaders last was gegeven, om in de Dardanellen binnen te stevenen. Het behoeft wel te naauwernood vermelding, dat deze opgaaf weinig of geen geloof heeft gevonden. Niet ten onregte wordt aangevoerd, dat eene afwijzing der door de Porte gestelde voorwaarden geene reden kan zijn voor Engeland en Frankrijk om eene meer dreigende houding aantenemen; — dat de Czaar het volste regt heeft om in dezen te handelen, zoo als hij zal vermeenen te behooren, en dat de mogendheden, nu zij eenmaal den weg der onderhandelingen hebben geopend, na de militaire bezetting der Donau-vorstendommen, niet uit het oog zullen verliezen, dat de Czaar van alle verantwoordelijkheid ontheven is, na van zijne zijde de oorspronkelijke nota der Conferentie te Weenen te hebben goedgekeurd.

— In den *Moniteur* zijn twee keizerlijke besluiten opgenomen, strekkende tot het gemakkelijk maken van het vervoer van granen, hetzij op de spoorwegen, hetzij door middel van de binnenlandsche scheepvaart. Een dezer besluiten houdt in de opheffing van de scheepvaart-regten op rivieren en kanalen, waarvoor geene concessie, is verleend, en op de overige wateren, waarop de regten door staats-beambten worden geheven. Het tweede besluit behelst de bepaling, dat spoorweg-maatschappijen, die mogten overgaan tot eene verlaging van hare tarieven tot den 31sten December aanstaande, ter bevordering van het vervoer van levensmiddelen, de bevoegdheid zullen hebben, om daarna dat tarief tot het maximum te verhoogen, zonder daartoe de bij het verleenen der concessie vastgestelde termijnen te behoeven aftewachten.

Naar aanleiding dezer besluiten, heeft heden alhier eene conferentie plaats gehad van bestuurderen der voornaamste spoorweg-linien, in welke tot eene aanmerkelijke verlaging van de bestaande tarieven is besloten.

Nog is in den *Moniteur* ambtshalve eene nota opgenomen, waarin het beweren van sommige dagbladen, en meer in 't bijzonder van het dagblad *la Patrie*, wordt tegengesproken, alsof de Regering aanstalten maakte, om aanzienlijke hoeveelheden graan aantekoopen. Naar luid van het officiële dagblad, is de Regering in 't minst niet voornemens, om op eenigerhande wijze optetreden als de mededingster van den handelstand hier te lande; verlangt zij niets liever, dan de hinderpalen, welke die stand mogt ontmoeten, uit den weg te ruimen en het vrije en gemakkelijke verkeer naar vermogen te bevorderen. Men maakt de opmerking, dat de *Moniteur* eenigzins ondui-delijk is, en dat het niet blijkt, waarop de tegenspraak der Regering betrekking heeft, namelijk op het verledene, of wel op de toekomst.

De berigten, betreffende den uitslag van den oogst en den toestand van de graanmarkt, luiden, zoowel wat de departementen, als het buitenland aangaat, allezins gunstig. De vrees voor gebrek begint meer en meer te wijken. In het departement van de Ardennen hebben eenige ongeregeldheden plaats gehad, waartoe de hooge prijzen der levensmiddelen aanleiding schijnen te hebben gegeven. Ernstige gevolgen hebben die onlusten niet gehad.

— Hier ter stede zijn eenige bijzonderheden bekend gemaakt, betreffende eene democratische vereeniging, genaamd *het jeugdige Duitschland*, welker hoofden laatstelijk in eene kleine zwitsersche stad, bij Geneve, eene bijeenkomst moeten hebben gehad. In die bijeenkomst is, naar men meldt, beraadslaagd over hetgeen zou moeten geschieden, ten einde de vereeniging, welke op de leest van het door *Mazzini* georganiseerde genootschap, *het jeugdige Italie*, is geschoeid, meer kracht te geven. Onderscheidene besluiten zijn genomen, en in de eerste plaats heeft men begrepen, dat het noodig was, in sommige landen, waar thans de democratische geest nagenoeg geheel is uitgedoofd, dien weder te verlevendigen. Uit de beraadslaging schijnt te zijn gebleken, dat de leden van het genootschap niet weinig zijn teleurgesteld, ter zake van de wending, welke de zaken in het Oosten schijnen te zullen nemen; — dat zij zich met het uitbreken van den krijg hadden gevleid, en daarin een krachtig middel hadden gezien om hunne bedoelingen ten uitvoer te brengen. Als eene niet geheel onbelangrijke omstandigheid wordt mede-gedeeld, dat *Kossuth* in die bijeenkomst is voorgesteld als een der hoofdleiders der europesche democratie, en het genoemde partijhoofd steeds bij zich heeft de leden van een regerings-committé, bestaande uit ambtenaren, die in dienst zijn geweest, tijdens zijn bewind in Hongarije. Zelfs zou hij door een prefect-van-politie worden ter zijde gestaan.

— Te Madrid is het gerucht in omloop, dat de Cortes zullen worden opgeroepen tegen het tijdstip der verlossing van de Koningin. Men hechtte nogal geloof aan dit gerucht, omdat de bewindslieden tot de regeling der voornaamste staatkundige aangelegenheden van den dag niet konden overgaan, zonder de medewerking der Wetgevende magt.

LONDEN, 7 September.

H. M. de Koningin is eergisteren avond van Holyhead, over de spoorwegen, te Edimburg aangekomen, en heeft gisteren ochtend van daar de reis naar Balmoral voortgezet, waar zij 's avonds zou aankomen.

— Naar men verzekert, zijn niet minder dan 1000 schepen noodig, om het graan uit de Donau-streken te vervoeren, hetwelk thans van daar niet verzonden kan worden uithoofde van de verzanding van den Sulina-mond.

— Lord *Palmerston* en lord *Russell* zijn eergisteren (maandag) uit deze hoofdstad naar hunne landgoederen vertrokken,

— De drukke conferentien, welke de eerste minister, lord *Aberdeen*, in de verleden week met verscheidene zijner ambtgenooten gehouden heeft, en de omstandigheid, dat de minister *Russell* uit Schotland ontboden heeft moeten worden, om die beraadslagingen bijtewonen, doen vermoeden, dat zich nieuwe moeijelijkheden, betreffende het turksch-russische geschil, hebben opgedaan. Dit vermoeden en de toenemende schaarschte van geld, welke aanleiding geeft tot het gerucht, dat het disconto der Eng. Bank eerstdaags weder verhoogd zal worden, heeft gisteren ongunstig op den prijs der fondsen gewerkt.

BRUSSEL, 7 September.

De Koning en het koninklijke gezin zijn heden naar Luik vertrokken.

— De prijzen der granen en andere levensmiddelen zijn heden hier ter stede merkelijk gedaald. — Onder dagteekening van den 29sten ll. heeft de minister van Binnenlandsche Zaken aan den Raad van Verviers geschreven, dat de graanoogst over 't geheel goed mag worden genoemd, en de oogst der aardappelen overvloediger dan die van 't verleden jaar, en dat derhalve geene verandering behoeft te worden gemaakt in de bestaande verordeningen, betreffende den invoer der granen, waarbij, met een vrijen uitvoer, een zeer gering regt op den invoer is gesteld, en waaromtrent de zekerheid, die aan den handel is gegeven, niet behoort te worden geschokt.

— Den 19den komt het congres der staathuishoudkundigen in Brussel bijeen. Uit Nederland worden de hoogleeraren *Ackersdijk* en *Lobatto* daarvoor verwacht.

'S GRAVENHAGE, 8 September.

Bij de beraadslaging der Eerste-Kamer over de wet, betreffende de kerkgenootschappen, in de bijeenkomst van gisteren, heeft de heer *Insinger* gewezen op de nadeelige gevolgen van onderlingen twist, ter zake van godsdienstige aangelegenheden. Hij heeft te kennen gegeven, ten aanzien van de aanleiding tot die, welke dezer dagen zijn ontstaan, niemand te willen beschuldigen; het daarvoor te houden, dat er misverstand aanwezig is geweest; maar het ook daarvoor te houden, dat het vorige bewind, door het beginsel te volgen van het zoogenaamd *laissez faire*, onzen landaard, die niet onverschillig is op het stuk der Godsdienst, welligt heeft miskend.

Nagaande, van welke zijde de aanleiding kan zijn gekomen, heeft de spreker doen opmerken, dat, indien hier te lande R. Katholieken zijn geweest, welke het herstel der bisschoppelijke hierarchie hebben verlangd, deze hadden mogen bedenken, dat het in andere landen nuttig kan zijn, om pracht en praal aan de uiterlijke godsdienst-oefening te verzekeren, maar minder in dit land. Hij heeft zich voorgesteld, dat men, bij meer bedaardheid, zich zal gewennen aan de vestiging der r. k. Kerk, en dat ook de R. Katholieken zelven, wel verre van zich eene ballingschap te willen getroosten, zullen erkennen, dat zij hier te lande meer vrijheid genieten, dan elders in katholieke Staten; — hier te lande, alwaar het regt van placet is afgeschaft; — in dit land, 't welk, wat men daarvan ook zegge, een protestantsch land moet worden genoemd, en in 't buitenland als zoodanig wordt erkend.

Naar het oordeel van den spreker, is het zeer vermoedelijk, dat onze gezant te Rome geene voldoende kennis heeft gedragen van het land, en is het zeer wenschelijk, dat men eerlang tot rust kome; — dat niet meer in de huisgezinnen wordt gevraagd, welke dienstboden, of winkeliers de r. k. Godsdienst belijden, en is het niet wenschelijk, dat dergelijk onderzoek ook tot hoogere kringen zal overslaan; — ten aanzien waarvan de spreker heeft doen opmerken, dat terwijl de Staten van Noord-Holland nog een belijder van de r. k. Godsdienst op nieuw als lid der Eerste-Kamer hebben benoemd, die van Noord-Braband den eenigen belijder der protestantsche Eerdienst in hunne provincie daaruit hebben verwijderd. Ten slotte heeft de spreker verklaard, door de redevoering van den minister van Justitie, in de Tweede-Kamer gehouden, overtuigd te zijn geworden, dat de voordragt niet in strijd is met de Grondwet, en dat in dezelve geene terugwerkende kracht gelegen is.

De heer *v. Rhenen* heeft verklaard, dat, naar zijn inzien, de voordragt grondwettig, noodzakelijk en aannemelijk is. Zoo hem is voorgekomen, is geenszins in den geest der Grondwet het beginsel eener algeheele vrijheid en onafhankelijkheid der kerkgenootschappen gelegen, en zoude, indien dit zoo niet mogt wezen, die Grondwet noodwendig moeten worden veranderd; — en is van de noodzakelijkheid der wet genoegzaam gebleken, ook zonder dat de wet van Germinal hier niet meer verbindend mogt wezen.

De spreker heeft intusschen doen opmerken, dat van de opgewondenheid, die door de pausselijke aanspraak geenszins ten onregte is verwekt, wel gebruikt is gemaakt, om zich tegen het vorige Bewind te verklaren. Hij heeft gemeend, aan de leden van dat ministerie regt te moeten laten wedervaren voor het goede, 't welk zij hebben tot stand gebragt, en de orde en regelmaat, die zij hebben ingevoerd; maar hij heeft niettemin aangemerkt, dat uit de rondborstige verklaring van een der leden van het afgetreden Bewind is gebleken, dat hetzelve door het Hof van Rome is misleid; — dat alzoo deze bewindslieden in dat opzigt niet hebben gedaan datgene, 't welk zij hadden behooren te doen, en dat zulks een bewijs te meer oplevert van de noodzakelijkheid der voordragt. Voor 't overige is den spreker de wet allezins aannemelijk voorgekomen; inzonderheid zoodanig als zij laatstelijk is veranderd.

De heer *v. Sasse v. Ysselt* heeft beweerd, dat de Kamer op het hooge standpunt, waarop zij zich bevindt, rustig en kalm de wet onderzoekende, tot het besluit moet komen om dezelve te verwerpen; — dat Godsdienst in dezen met staatkunde is gemengd; — dat, toen het zesde hoofdstuk der Grondwet is aangenomen, niemand er aan heeft durven denken, dat er eenmaal nog eene wet ter uitvoering van hetzelve zoude worden voorgesteld. De wet is hem voorgekomen eene gelegenheidswet te zijn, en ten gevolge van de verklaring van den minister voor de r. k. Eeredienst, dat hij tegen het beginsel der wet is geweest, heeft de spreker geoordeeld, dat er twee smetten op de voordaagt rusten, die aan dezelve allen zedelijken invloed moeten ontnemen. De spreker heeft verklaard, te willen gelooven, dat de wet met wijsheid en matiging zal worden toegepast, maar dat menschen aftreden, en verordeningen blijven.

De heer *v. Rijckevorsel* heeft, bij het bestrijden der voordragt, zijne meening te kennen gegeven, dat de opgewondenheid, door de pausselijke aanspraak te weeg gebragt, overdreven is geweest; — dat de protestantsche Kerk van de aanwezigheid van bisschoppen hier te lande niets behoeft te duchten; — dat men geestelijke prelaten van de Bisschoppelijke Klerezij naast die van den Paus kan zien vestigen, en genoegzaam vertrouwen mag stellen in de kracht, in dat opzigt in de Grondwet gelegd. Tot de beoordeeling der wet zelve overgaande, heeft hij erkend, dat de Grondwet eene wet, ter uitvoering van het zesde hoofdstuk, veroorlooft, maar begrepen, dat de voorgedragene niet met de grondwettige voorschriften kan worden overeengebragt, en, zoo al met de letter, dan zeker niet met den geest, zoodanig als dit staatsstuk in 1848 is ontworpen en goedgekeurd. Daarbij is, volgens den spreker, aan de kerkgenootschappen de meest mogelijke vrijheid gelaten voor hunne organisatie, mits zich houdende binnen de palen der wet; — behoort de Regering, indien daarbij de wet mogt worden overtreden, of de rust mogt worden verstoord, een en ander met kracht te handhaven, en kan zij, naar zijn inzien, dien pligt betrachten, ook zonder eene nadere wet.

De heer *de Bruyn* heeft de voordragt als ongrondwettig, onregtvaardig en onstaatkundig aangemerkt, en bijzonder gerigt tegen 1,200,000 landgenooten, die niets hebben bedreven om de voorgestelde bepalingen te wettigen, en die op deze wijze niet worden beloond voor de door hen betoonde trouw. — De heer *Paspoort* heeft daarentegen betoogd, dat van de wet geene willekeur, noch dwingelandij te vreezen is; — dat de Regering moet weten, waaraan zich op kerkelijken grond te houden, en dat daarom de verordening noodzakelijk is.

De heer *v. Swinderen* heeft het regt erkend van den wetgever, om op den inhoud van het zesde hoofdstuk der Grondwet verdere wettelijke verordeningen te gronden; maar heeft, ten aanzien dezer grondwettige bepalingen, bezwaren geopperd omtrent de art. 1 en 5 der voordragt; hij vreest, dat daardoor geenszins rust en eendragt zullen worden bevorderd.

De heer *v. Dam* heeft de wet met warmte verdedigd, en verklaard, dat hij zich voor de Regering en de Tweede-Kamer zoude schamen, indien de welbegrepene belangen der Godsdienst door deze voordragt werden aangerand; — dat bij dezelve voor alle gezindheden, voor een ieder, die rustig in den Staat wil verkeeren, gelijke verordeningen zijn gesteld; — dat, zoo er eene menigte adressen tegen de wet zijn ingekomen, men slechts heeft nategaan, door welke bladen, en met welke middelen men daartoe is aangezet. Wat de dusgenaamde Aprils-beweging aangaat, heeft de spreker verklaard, dat deze naar zijne overtuiging is geweest eene onwillekeurige opwelling; — dat daarbij niet is gedacht aan de omverwerping van het Bewind, maar dat zij is geweest eene uitboezeming

van het geschokt en gekwetst vaderlandsch gevoel; dat hij zich voorstelt, dat met deze verordening rust en kalmte zullen kunnen hersteld worden; maar dat hij het twijfelachtig rekent, of zoo vele duizenden en tien duizenden Protestanten, als zich thans bekommerd gevoelen, eene verwerping van eene wet, van welke zij bevrediging verwachten en eene billijke gelijkstelling, rustig en bedaard zouden aanzien; — dat hij niet beducht is voor een gewapenden opstand, maar dat welligt andere middelen zouden worden aangewend, om zich regt te verschaffen; middelen, die voor andersdenkenden noodlottig zouden kunnen werken. — Zoo hem is voorgekomen, zoude er, indien alsdan van onverdraagzaamheid mogt blijken, het verwijt daarvan op de Eerste-Kamer nederkomen. Indien iets tegen de wet ware intebrengen, zoude het, naar zijn inzien, het verwijt wezen, dat er te veel aan ontbreekt. Met het oog op den Koning, het vaderland en zijne mede-ingezetenen van alle gezindheden, meent hij zich voor de wet te moeten verklaren.

De heer *van Eysinga* heeft de wet als niet noodzakelijk en niet staatkundig, en alzoo niet wenschelijk, voorgedragen. — De heer *v. A. de Kempenaer* heeft begrepen, dat 's Konings verklaring, dat de bevolking geschokt is in haar nationaal gevoel, niet ter zijde mag worden geschoven; — dat men te vergeefs in de wet zoude zoeken ongepaste bemoeijing op zuiver kerkelijk gebied; — dat ernstig denkende r. Katholieken erkennen, dat daarin niets strijdigs met de vrijheid der Godsdienst gelegen is, en hij zich overtuigd houdt, dat zij zal strekken tot bevrediging der gemoederen.

De heer *Lotsy* heeft betoogd, dat de onderwerpelijke voordragt niet in strijd is met den geest der grondwets-herziening van 1848, en verklaard, te vertrouwen, dat zij, eenmaal wet zijnde, zoodanig zal worden uitgevoerd, dat men bijna niets daarvan zal bemerken. — De heer *Cremers* heeft de wet, als ongrondwettig, onstaatkundig en belemmerend voor de vrijheid der godsdienst, bestreden.

— Bij besluit van 5 Sept., heeft Z. M. benoemd tot burgemeester van Berkel c. a. en Tempel den heer *A. W. C. Domis*.

'S GRAVENHAGE, 8 September.

De beraadslaging over het ontwerp van wet, betreffende het toezigt op de kerkgenootschappen, is heden in de Eerste-Kamer voortgezet.

De heer *Vos van Steenwijk* verklaart zich voor het ontwerp. Hij acht hetzelve geenszins in strijd met de Grwt., en het behelst niets dan de noodige bepalingen, in het Staats-belang, om orde en rust te bewaren. Het is evenmin krenkend voor de R. Katholieken, als voor de andere gezindheden, en geenszins eene *partij*-wet.

De heer *Regout* wenscht, dat deze Kamer, welke bestemd is om overijlde besluiten te stuiten, deze voordragt zal verwerpen. Zijns inziens sluit hoofdstuk VI der Grwt. eene wet, als de onderhavige, uit. Na al de daarin gemaakte veranderingen, is de voordragt nog dubbelzinnig en hoogst onvolkomen. Hij oordeelt, dat het geenszins de taak der Regering is, het werktuig van eischen der kerkgenootschappen en van partijzucht te worden, en dat deze wet noch zal geruststellen, noch bevredigen, tenzij met krenking van anderen.

De heer *van Beeck Vollenhoven* verklaart, dat hij lang geaarzeld heeft, om der gevolgen wille, zijne stem te bepalen. Zijns inziens is de voordragt, zoowel door de voor-, als door de tegenstanders, met groote overdrijving beschouwd. De wet vervolgens toetsende aan de Grondwet en aan de noodzakelijkheid, zal hij haar niet kunnen aannemen. Eene wet van louter *beginselen*, die de regten van den Staat, met betrekking tot de kerkgenootschappen, zou regelen, zou noodzakelijk en niet in strijd met de Grwt. zijn; daaraan zou hij zijne goedkeuring kunnen schenken. Maar deze wet is zoodanig, zijns inziens, niet. Hij gelooft dan ook, dat hare verwerping niet zulke bedenkelijke gevolgen zou hebben, als hare aanneming. Hij vindt genoegzame klem in art. 169 der Grwt., volgens 't welk de Koning *waakt*, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. De aanneming der voordragt zal, vreest hij, velen niet voldoende zijn, en later zal men aanvullings-wetten vragen. Alles wel gewikt en overwogen hebbende, zal hij met gerustheid tegen dit ontwerp stemmen.

De heer *van Nispen van Pannerden* zal zich bepalen tot het onderzoek nopens de Grondwet, de wet zelve en het staatsbelang. 1° De wet is niet in strijd met de Grondwet, noch met hare letter, noch met haren geest. Maar 2°, wat de bepalingen der wet zelve betreft, is hij tegen haar, vooral om artikel 5. Dit werkt terug op een eenmaal gepleegd bedrijf, dat op het oogenblik van het bedrijf, volgens zijn inzien, naar de Grondwet geoorloofd was. 3° Als men de wet toetst aan het staatsbelang, dan gelooft hij, dat de spanning en onrust daardoor niet verminderen, maar vermeerderen zullen. Hij gelooft, dat de partij, die de wet heeft uitgelokt, zich volstrekt daardoor niet zal laten bevredigen. De minister *Lightenvelt* zelfs heeft niet aangedrongen op de aanneming der wet, en dit zou hij zeker gedaan hebben, indien de wet was in het staatsbelang; ofschoon die minister zich dan ook niet met sommige bepalingen had kunnen vereenigen, maar hij heeft dat niet gedaan.

Daarna hebben de heeren *v. d. Lek de Clercq* en *de Sitter* zich tegen het ontwerp verklaard; daarentegen de heeren *v. Heeckeren van Wassenaar* en *Cost Jordens* ten gunste van hetzelve gesproken.

Hierna hebben de ministers van Buitenl. Zaken en van Justitie in 't breede het woord gevoerd, tot verdediging van het ontwerp, en hebben vervolgens nog de heeren *van Eysinga*, *van Nispen*, *van Beeck Vollenhoven*, *van Swinderen*, *van Rijckevorsel*, *van Sasse* en *Cremers* kortelijk bedenkingen in 't midden gebragt, waarop de minister van Justitie heeft geantwoord.

Daarop is het ontwerp in stemming gebragt, en *aangenomen* met 22 tegen 16 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: *van der Oudermeulen*, *van Weel*, *de Vos van Steenwijk*, *d'Ablaing*, *Lotsij*, *'t Hooft*, *van Andringa de Kempenaer*, *van Dam*, *Paspoort van Grijpskerke*, *van Aylva van Pallandt*, *Boxman*, *Tonckens*, *van Lidt de Jeude*, *van Heeckeren van Wassenaer*, *Borski*, *Martens*, *Insinger*, *van Wessem*, *van Rhemen*, *Cost Jordens*, *Verheij van den Boogaard* en de voorzitter *Philipse*.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Nispen van Pannerden*, *van der Beken Pasteel*, *Beerenbroek*, *de Sitter*, *van Beeck Vollenhoven*, *van Rijckevorsel*, *van den Dries*, *Cremers*, *van Sasse van Ysselt*, *Blankenheijm*, *van Eijsinga*, *van der Lek de Clercq*, *van Swinderen*, *Regout*, *de Villers de Pité* en *de Bruyn*.

Al de leden der Kamer waren tegenwoordig, behalve de heer *Bosch van Drakestein*, die ongesteld is.

Hierna is de kamer gescheiden.

— In het laatst van October, of het begin van November aanst., zal weder van regeringswege een gedeelte der drooggemaakte gronden van het Haarlemmermeer in publieke veiling gebragt worden.

De Gemeente-raad van Dordrecht heeft den aftredenden wethouder, den heer *J. A. den Bandt van Heekelingen*, op nieuw als zoodanig benoemd.

De Gemeente raad van Beemster heeft den heer *Jac. Edel* op nieuw tot wethouder benoemd.

— De leden van de te Amsterdam gevestigde vereeniging „*Het Metalen Kruis*" hebben den 7den September het kamp op de Amersfoortsche heide bezocht, en zijn aldaar, op Zr. Ms. last, met bijzondere onderscheiding en met krijgseer ontvangen. Bij hunnen maaltijd in eene der cantines heeft zich de muziek van de grenadiers laten hooren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 8 September. Den 7den dezer in Texel binnengekomen: de ned. oorl. schooner MACASSER, luit. Klerck, Noordzee; *Wormerveer*, Draijer, Archangel; *Soeblomsten*, Peters, Fredrikstadt; *Vennerne*, Dikman, *Grev. Karen Wedel*, Christensen, *Freya*, Schlyter, *Amphitrite*, Kribb, *Freya*, Walloe, *Nordlyset*, Bioness, *Frederika*, Ulrich, *Freya*, Turner, *Fem Söstre*, Knudsen en *Ellida*, Basberg, alle 10 van Drammen; en uitgezeild; *Piet Hein*, Meijer, Triest; *Oud Alblas*, Kruimel, de stoomb. *Earl of Auckland* en *Diana*, alle 3 naar Londen. Wind n. o.

Den 7den dezer in Helvoet binnengekomen: *Andrew Wilson* Mc. Allen, Grangemouth. Gisteren nog: *Aurora*, Vaalman, *Karen Louise*, Nielsen, *Engelina Petronella*, Kuyper en *Hillechina Catharina*, Mooy, alle 4 van Archangel; *Anna Luitzia*, Vos, Reval; *Victor*, Bergstrom en *Catharina*, Tak, beiden van Riga; *Richard*, Kurdt, Stettin; *Concordia*, Ibsen, Lubeck; en uitgezeild: de stoomb. *Batavier*, *Natal* en *Giraffe*, alle 3 naar Londen. Wind n. o.

Den 5den dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Sara Lydia*, van der Tak, Rotterdam naar Batavia; en uitgezeild: *Stad Tiel*, Derks, Batavia.

Den 2den dezer van St. Nazaire uitgezeild: *Hendrika Margaretha*, Altena; 3 dito *Wicherdina*, Degenhard, beiden naar Amsterdam.

Den 3den dezer te Deal binnengekomen: *Gelderland*, van Oosteroom, Amsterdam naar Batavia, met verlies van anker en ketting, doch heeft, na van een en ander te zijn voorzien geworden, de reis voortgezet; *Vice Adm. Gobius*, Zwart, Rotterdam naar Londen; en uitgeklaard: 4 dito *Hendrik Jan*, Wap, Sydney N. Z. W.

Den 3den dezer te Queenstown binnengekomen: *Jonge Duyf*, Duyf, Rio Grande.

VLIE, 5 September. Het schip *Sophie*, kapt. Langhinrichs, van Riga met hout naar Antwerpen, is bij de Noordvaarder in de buitengronden van Terschelling gestrand, doch het volk met veel moeite door de reddingsboot gered en op Terschelling aangebragt; de lading zal geborgen kunnen worden.

LOWESTOFT, 3 Sept. Het schip *de Noordstar*, kapt. Brouwer, van Archangel naar Rotterdam, is alhier lek binnengebragt, hebbende op Lemonsand gestoten.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

8 *September* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63	3/16	63
〃 〃	3	〃	76⅛	¼	76⅛
〃 〃	4	〃	95 3/16	¼	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	〃	—	—	—
Oost-Indische Keening. .	4	〃	95 3/16	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	104¼	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	—	—	—
〃 . . .	4½	〃	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	108½	⅝	—
〃 1828 1829.	5	〃	107⅞	108	—
Certificat. 1831/1833.	5	〃	98	—	—
1840	4	〃	93	—	—
〃 bij Stieglitz. . .	4	〃	92	—	—
〃 〃 〃 N. .	4	〃	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	〃	74½	⅝	—
Certific. van 〃 . .	6	〃	71⅞	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	161	¼	—
Obligatiën	4	pct.	86¾	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	〃	22 11/16	13/16	22 11/16
〃	3	〃	47½	—	—
〃 Binnenl. . .	3	〃	42 11/16	13/16	42¾
Amortisable			5 1/16	⅛	—
Bew. Coupon			6 3/16	¼	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
〃 . .	4	〃	—	—	—
Metalliek . .	5	〃	81¾	15/16	—
〃 N. . .	5	〃	94⅞	95⅛	—
〃 . .	2½	〃	42¼	⅜	—
BELGIE, ...	2½	〃	—	—	—
Rothschild, ...	2½	〃	52½	—	—
〃	4½	〃	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	—	—	—
£ 200	5	〃	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	3	〃	39 13/16	40	39 13/16
defired	3	〃	17½	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	〃	79¾	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	〃	36½	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	〃	21 9/16	¾	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	〃	24¾	25 3/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4 7/16	½	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 107 à ⅛. Aandeelen Haarl.-meer 101¾. Rusland cert. adm Londen 5 pc. 105½. Oostenrijk Metall. La B. 5 pc. 95⅛. Columbia Equador 4¼. Grenada obl. uitgest. 9 5/16 à ½. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & C°*. 5 pc. 83½ l. n°. Louisiana 5 pc. 100⅝. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

De beurs was heden over 't algemeen in eene flaauwe stemming; alle fondsen waren meer of min lager te verkrijgen

WEENEN, 7 September. De 5 pc. metall. 91⅛; zilver 8⅞.

LONDEN, 8 September. De 3 pc. gecons. resc. 96¾ à ⅞. Mexico 26 à ¼. Spanje 1 pc. 22⅞ à 23⅛. Nederl. 64⅜ à ⅝ en 98⅝ à ⅞.

PARIJS, 7 September. De 3 pc. renten 78 fr. 30; 4½ pc. 102 fr', ex coup. Spanje 3 pc binn. 42⅝.

ANTWERPEN, 7 Sept. Belgie 2½ pc. 56. Spanje 1 pc. 22⅝.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 6 September. De graanmarkt was heden, bij ruimer aanvoer, flaauw. *Tarwe* iets lager; 123 à 127 p. jar. r. *f* 10,75 à *f* 11,50; 125 p. nieuwe puike *f* 11 à *f* 12,90. *Rogge* 10 c. lager; 116 à 123 p. jar. en n. *f* 7,70 à *f* 8,50. *Boekweit* 50 c. lager; 113 à 116 p. n. zw. zand *f* 6,60 à *f* 7. *Garst* 15 c. lager; 96 à 103 p. n. winter *f* 5,50 à *f* 6,10; 99 p. n. zomer *f* 5,40. *Haver* bijna niet aangevoerd; 85 p. dikke *f* 4. *Gort* mede flaauwer; grove *f* 9,50 à *f* 10; parel *f* 13,50 à *f* 16. *Koolzaad* 30 last ter markt, *f* 11,50 à *f* 14.

SNEEK, 6 Sept. *Boter* *f* 42,50. *Kaas* *f* 30,50 à *f* 38.

DELFT, 8 September. *Boter* eerste soort *f* 48 à *f* 49,50; mindere soorten *f* 44 à *f* 46.

221ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der tweede Klasse.

4de Lijst. N°. 4872, een prijs van *f* 1250. N°. 16715, een prijs van *f* 1000.

*** **UTRECHTSCH STUDENTENCORPS.**

Aan hen die als NOVITII bij het Utrechtsch Studentencorps wenschen te worden ingeschreven, wordt bekend gemaakt, dat daartoe gelegenheid zal zijn op Maandag den 19den September e. k., des avonds ten 6 ure, ten Huize van den Heer KLOKKE, in de Lijnmarkt.

Utrecht, 7 *Sept.* 1853. — VAN AFFELEN v. OORDE. J. W. D. ROELL.

*** Getrouwd:
ROTTERDAM, den 7den September 1853. — C. CRIELLAERT en W. A. MADRY.

*** Getrouwd:
C. M. H. PEL, 1e Luit. Adj. bij het Instruc[tie] Battaillon, en L. F. E. STUTZER.
KAMPEN, 6 September 1853.

*** 'sGRAVENHAGE, 7 September 1853.
Getrouwd:
JACQs. EDd. SAPORTAS en J. VIRULY, Wed. *A. B. Houtkoper*.
Eenige en algemeene kennisgeving, zoo binnen als b[uiten] 's Lands.

*** Getrouwd:
JACs. STEUR, Weduwnaar van *W. D. P. Schermers*, [en] H. W. SMITS.
MAASSLUIS, den 8sten September 1853.

*** Getrouwd:
J. L. DE LEZENNE GREVE[..] van *'s Gravenhage*, en A. M. SOLI.
DORDRECHT, 8 September 1853.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOC[H]TER Vrouwe *J. S. C. M. MACLAINE PONT — V[..] PABST RUTGERS.*
HASSELT, 3 September 1853.

*** Voorspoedig bevallen van een welgeschapen ZO[ON] mijne geliefde Echtgenoote, de Hoog-Wel-Geboren V[rou]we Baronesse *QUARLES DE QUARLES*, [ge]boren *VAN DONGEN.*
Fort BATH, 4 September 1853.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTE[R] Vrouwe *C. U. C. VERSFELT*, geb. *VAN RAPPA[..]*
'sHERTOGENBOSCH, den 4den September 185[3].

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON, Vr[ou]we *M. C. E. SCHUURMAN — RIESZ.*
MAASTRICHT, den 5den September 1853.

*** Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe Baron[esse] *VAN BOECOP — ARNTZ.*
BREDA, den 5den September 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een ZOON *S. G. VAN DIJ[..]* geliefde Echtgenoote van WM. HEIL[..]
ZAANDAM, 5 September 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschap[en] DOCHTER *C. A. MüLLER*, geliefde Echtgenoot [van]
NOORD-WADDINXVEEN, 6 September 1853. — G. SPRUYT A[..]

*** BRAKEL, 6 September 1853. Door Gods go[ed]heid voorspoedig bevallen van ééne welgeschapene DOC[H]TER *N. DRAAIJER*, geliefde Echtgenoot van
Eenige kennisgeving. — J. C. W. QUACK, Predikant.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *J. RöELL*, geliefde Echtgenoot van
OUDEN BOSCH, 6 September 1853. — PH. B. VAN BUUREN.

*** Te AMSTERDAM is op den 6den Septemb[er] 1853 bevallen van een' ZOON *B. A. DE NEUFVILL[E]* geliefde Echtgenoot van J. G. MATTHES.

*** Bevallen van een ZOON, Vrouwe *H. W. O. [..] HOEKWATER — SMISSAERT.*
LEIDEN, den 7den September 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *JAC[O]BA MARIA JONGEBOER*, geliefde Echtgenoot v[an]
AMSTERDAM, 7 September 1853. — J. C. C. MEIJE[R]

*** Heden overleed mijne Echtgenoote, JEANNET[TE] GÉRARDE CARLIER, bijna 53 jaren oud. Zij was g[e]durende elf jaren mijne beminde gade, en de met wijsh[eid] en hartelijke liefde zorgende Moeder van mijne Kinder[en]. Groot is ons verlies. — J. LOOIJEN.
'sGRAVENHAGE, 1 September 1853.

*** Op heden den 3den September 1853, overleed [te] WINTERSWIJK, ten huize van zijne Groot-Ouders, [in] den ouderdom van bijna tien jaren, onze geliefde Kleinzoon, GIJSBERTUS JOHANNES GUSTAVUS, jon[g]ste Zoon van wijlen D°. *G. van Bork*, in leven Predikant alhier.
P. G. HELMAN. G. H. HELMAN, VAN REENEN.
Strekkende deze tot algemeene en eenige kennisgevin[g] aan Familie en Bekenden.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, ARNOLDA ANN[A] SUSANNA MOOLEMAN, overleed heden, in den ouderdom van ruim 40 jaren, mij nalatende 4 Kinderen.
AMSTERDAM, 5 September 1853. — J. LOOS.
Familie en Bekenden buiten deze Stad gelieven dez[e] tevens als bijzondere kennisgeving aantemerken. De uiterlijke rouw zal door mij alleen gedragen worde[n].

*** Heden overleed na langdurige ongesteldheid, i[n] den ouderdom van bijna 76 jaren, onze hooggeachte Oom, de Heer K. KONING, Notaris in het Arrondissement Leyden en Oud-Burgemeester en Secretaris der Gemeente Warmond, wiens nagedachtenis bij allen, die ware nederigheid, onkreukbare naauwgezetheid en regt christelijken wandel op prijs stellen, in zegening zal blijven.
WARMOND, den 6den September 1853. — D. SCHOUWMAN. J. F. KONING. Executeurs-Testementair.
Om de uitgebreidheid der betrekkingen van den overledene, wordt verzocht deze algemeene als bijzondere kennisgeving aantenemen.

*** Het behaagde de Voorzienigheid op heden onze geliefde Moeder, Mejufvrouw JACOBA HARTEVELD, Weduwe *A. van Duyne*, in den gezegenden ouderdom van bijna 80 jaren, door den dood van onze zijde weg te nemen. Haar Christelijke wandel doet ons vertrouwen, dat zij is ingegaan in die ruste die overblijft voor het volk van God.
SCHEVENINGEN, 6 September 1853. — P. VARKEVISSER. M. E. VARKEVISSER, VAN DUYNE.

*** Aan een Instituut wenscht men te engageren: Een ONDERWIJZER in de Wiskunde. Zij die de Prot. Godsdienst belijden, en ook eenige kennis van de Fransche Taal hebben, gelieven zich te adresseren, met *franco* Brieven, onder Letter K., bij den Boekhandelaar J. F. VAN DOBBEN, te Haarlem.

*** In eene Apotheek en Droogist-Winkel te Nijmegen, wordt gevraagd: Een bekwaam BEDIENDE, van de P. G. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder Lett. O, bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, aldaar.

*** Met 1 November a. s. wordt gevraagd: Een bekwaam BANKETBAKKERS-BEDIENDE, van de P. G., het *Panwerk* verstaande en getuigschriften van bekwaamheid en goed gedrag kunnende geven. Men vervoege zich in *persoon* of per *franco* Brief, onder Lett. C., bij de Boekhandelaars HERMs. COSTER & ZOON, te Alkmaar.

*** *De Burgemeester der Gemeente* ZOELEN, roept mits deze op, Sollicitanten voor de betrekking van VELDWACHTER.

Zij die in Militaire dienst zijn geweest, zullen bij voorkeur in aanmerking worden genomen.

Het tractement daaraan verbonden bedraagt *f* 182,— en *f* 50,— voor kleeding. Gegadigden kunnen zich onder overlegging van bewijzen van goed gedrag enz., bij hem in *persoon* aanmelden.

Avezaath, den 1*sten September* 1853.

De Burgemeester voornoemd,
M. J. VERSTEEGH Jr.

*** **SCHRIJFWERK.**

Wordt gevraagd tot het verrigten van Schrijfwerk, tegen behoorlijke belooning: Een ongehuwd PERSOON, P. G., bij voorkeur een gegageerd Onder-Officier, eene nette hand schrijvende, eenigzins met Administratie bekend, van goede getuigschriften voorzien. Adres, Letter S., Hulpkantoor Molenaarsgraaf. Brieven *franco*, eigenhandig geschreven.

*** Iemand, van goeden Huize, P. G., wenscht als BOEKHOUDER geplaatst te worden, in een' *Boekhandel* of met den Boekhandel zich te vereenigen. Wie die aanbieding, onder billijke voorwaarden, aanlacht, schrijve het, onder Letter Z., bij de Boekhandelaars J. NOORDUYN en ZOON, te Gorinchem.

*** **STEENHOUWERS.**

STEENHOUWERS-KNECHTS, Werk begeerende, vervoegen zich bij D. DE LEUR, Aannemer te Utrecht.

*** Eene JUFVROUW van de P. G., thans nog in betrekking als Gouvernante, zag zich gaarne tegen November weder als zoodanig, liefst bij jonge Kinderen geplaatst, of tot Gezelschap eener Dame. Men wordt vriendelijk verzocht zich met *franco* Brieven, onder opgave van Salaris enz. te adresseren onder Letter H., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** **WOLLENNAAIJEN.**

Er wordt verlangd een fatsoenlijk MEISJE, van de P. G., zeer bekwaam in het maken van allerlei *Dames-Kleederen*, als Japonnen, Mantilles, Mantels, enz., om aan het hoofd eener Wollennaaischool te staan. Adres met *franco* Brieven onder Letters E. H., aan den Boekh. HOLTKAMP, te Sneek.

*** *Une demoiselle de bonne famille, agée de 27 ans R. C. ayant subi un examen dans la langue hollandaise et française et sachant lire l'Anglais et l'Allemand, aimerait se voir placée, de préférence à la Haye, comme DAME DE COMPAGNIE, ou bien désirerait elle se voir chargée de l'éducation d'un ou de deux enfants. Pour de plus amples informations on est prié de s'adresser sous l'initiale R., aux Libraires A. VAN HOOGSTRATEN ET FILS, à la Haye.*

*** *On désire une SECONDANTE, de la R. P., de préférence suisse ou allemande, qui sache enseigner par principes la langue française. On est prié de s'adresser par lettres affranchies sous l'initiale E., à J. H. KNOOP, Donkere Sparen à Harlem.*

*** De PAARDENMARKT te Vianen, zal in dit jaar op Dingsdag den 20sten September aanstaande plaats hebben.

*** Op den 6den September is **weggeloopen** onder Overveen, een *zwart bonte* **JAGTHOND**, van middelbare grootte, met *Zwarten* Kop, zijnde een Reu, en antwoordende op den naam **Caro.**

Die denzelven terug bezorgt of omtrent denzelven voldoende aanwijzing doet bij den Tuinbaas op de Hofstede *Elswout*, onder Overveen, zal eene belooning van **twintig Gulden** erlangen.

*** STOFFERS EN WERLEMANN,

hebben de eer het geëerde Publiek te verwittigen, dat zij, de, tot heden onder de Firma van PUNT en STOFFERS, alhier gedreven en door het overlijden van den Heer P. PUNT Jr. gedissolveerde AFFAIRE in *Manufacturen* en *Mode-Artikelen*, van heden af voor hunne rekening en op hunne naam zullen voortzetten. Zij bevelen zich in de welwillendheid hunner geëerde Begunstigers, en zullen trachten zich door eene prompte en solide bediening derzelver vertrouwen waardig te maken, terwijl zij tevens kennis geven, dat hun Magazijn, hetwelk in het laatst dezer Maand na de Vijzelstraat zal verplaatst worden, voorloopig nog op de Bloemmarkt gevestigd blijft.

Amsterdam, 1 *September* 1853.

*** *Cappelle op d'IJssel, den 6den September* 1853. Heden is alhier door den Scheeps-Bouwmeester W. C. HOOGENDIJK, op de thans weder op nieuw in werking gebragte Werf, nabij het Kralingsche-veer, de KIEL gelegd voor het Barkschip, genaamd *Cornelia en Margaretha*, groot circa 300 gemeten Lasten, bestemd voor de Groote Vaart, en zullende gevoerd worden door Kapitein *W. L. van der Dries*, voor rekening eener Reederij, onder directie van den Heer *A. S. Smits*, te Lekkerkerk.

Deze zeer gunstig gelegene Werf wordt bij dezen aan Heeren Reeders beleefdelijk aanbevolen.

*** BORSTAANDOENINGEN.

Verkoudheden, Zinkens, Heeschheid, Kinkhoest enz.

Uit de onderzoekingen, die door de Geneesheeren der Parijssche Hospitalen gedaan zijn, blijkt, dat de **Siroop en Borstkoekjes** der **Arabische Nafé**, van G. DELANGRENIER, te Parijs, de beste Borstmiddelen zijn om bovengenoemde *Aandoeningen* te bestrijden. Deze middelen maken eene uitzondering op andere bereidingen voor den Borst, doordien zij noch *Opium* noch *Zuren* bevatten.

MAAGPIJNEN.

Maagontsteking, Ontsteking van Maag en Ingewanden, Overprikkeling.

De lijders aan Maagpijnen en geprikkelde Ingewanden zullen, in den door *Delangrenier* bereiden *Racahout*, eene voor de Maag geschikte Spijs vinden; door deszelfs *voedende* en opwekkende eigenschappen is dezelve bijzonder geschikt voor *Vrouwen*, *Minnen* en *Kinderen*: deze zelfstandigheid bewaard de Kinderen voor *Engelsche Ziekte* en andere, aan dien leeftijd eigene ongesteldheden.

Deze bereidingen zijn de *eenige*, die door de Geneeskundige *Academie* en *Faculteit* van Parijs goedgekeurd zijn.

Ten einde zich voor de Belgische namaak te behoeden, en overtuigd te zijn dat dezelve uit de Fabriek van den Heer *Delangrenier*, *te Parijs*, afkomstig zijn, moet men zich aan het *Hoofd-Dépôt* voor Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, te Rotterdam, of de volgende Heeren Dépôt-houders aanmelden, alwaar deze bereidingen *alléén* in Flesschen of Doosjes afgeleverd moeten worden, die met het *Cachet* van den Heer *Delangrenier* verzegeld zijn.

Alkmaar, *J. A. Peeters*; Amersfoort, *C. B. Kok*; Amsterdam, *H. Kerkhoff*, Verkoophuis; Arnhem, *F. Romeyn*; Bergen op Zoom, *J. J. Verlinden*; Breda, *A. P. Maassen*; Deventer, *Berghuis* en *van de Moer*; Dordrecht, *N. C. M. v. Someren Brand*; Doesburg, *D. Wilmerink*; Gorcum, *P. J. B. Schultze*; Gouda, *J. A. P. P. van der Heijden*; 's Gravenhage, *W. C. van Dort*; Groningen, *G. Copinga*; Haarlem, *D. Klinkert*; Harlingen, *A. H. Binksma*; 's Hertogenbosch, *J. Straatman*; Krommenie, *H. van Vliet*; Leyden, *O. A. van Tricht*; Middelburg, *J. A. P. van Deinse*; Nijmegen, *J. H. Coenen*; Tholen, de Wed. *van Ryssel en Zn.*; Thiel, *A. J. Faassen*; Tilburg, *H. Martens*; Utrecht, de Wed. *A. P. Milius*; Vlaardingen, *J. J. Haverdroese*; Zierikzee, *Ochtmans* en *de Bal*; Zutphen, *D. J. Muntendam*; Zwolle, de Wed. *J. S. Meulenhoff*.

*** Eene *Dame*, van goeden huize en middelbaren leeftijd, zoekt bij eene fatsoenlijke Protestantsche Familie, wonende op een Buiten of andere goede Huizing, voorzien van Tuin, in de nabijheid der Stad Utrecht, KOST, INWONING en HUISSELIJK VERKEER. Hierop reflecterenden, vervoegen zich met *franco* Brieven, eenige inlichting behelzende, bij den Heer G. P. KULLER, te Utrecht.

*** Met den eersten October 1853, op korten afstand buiten eene der Poorten der Stad Zutphen, wordt voor een Heer te *Huur* aangeboden: TWEE GEMEUBILEERDE BOVENKAMERS, een schoon en ruim uitzigt hebbende, met volle Kost en Huisselijk verkeer; Huurprijs na wederzijds genoegen te bepalen. Te bevragen bij den Heer W. J. THIEME, Boekhandelaar, Beukerstraat, te Zutphen, onder de Lettr. P. P. Brieven *franco*.

*** **UIT DE HAND TE KOOP.**

1. Een HUIS en ERVE, met 2 behangen Benedenkamers, 1 Opkamer en 2 Bovenkamertjes, benevens Keuken en Kelder.
2. Een HUIS en ERVE, bevattende 3 Benedenkamers, waarvan 2 behangen, voorts Kelder en Keuken.
3. Een HUIS en ERVE, waarin 3 Benedenkamers en 1 Bovenkamer, allen behangen, met Keuken en Kelder.

Alles zeer aangenaam gelegen in de Gemeente Koudekerk a./d. Rijn en te bevragen bij den Heer J. B. SAMSOM, aldaar. Brieven *franco*.

*** UIT DE HAND TE KOOP.

1°. Een HEERENHUIS, bevattende Beneden- en Bovenkamers, staande aan den Buitenwal der Stad Doetinchem, met een daarachter gelegen fraaijen TUIN, aan de Kapoenistraat uitgang hebbende: voorts de naast het Huis staande, in volle werking zijnde en welbeklante PAARDEN-OLIEMOLEN, benevens BOUWSCHUUR, GRUTTERIJ en AARDAPPELMEEL-FABRIEK; het Woonhuis een heerlijk uitzigt hebbende over den Wal op de Rivier den IJssel, en daaraan grenzende Weilanden, in het geheel bijzonder geschikt voor den Handel en Landbouw.

2°. Een ARBEIDERSWONING, staande in de nabijheid van eerstgenoemd Perceel.

3°. Een met exquise Vruchtboomen beplanten TUIN met KOEPEL, even buiten de Waterpoort van genoemde Stad gelegen.

4°. Twee Stukken BOUWLAND, digt bij gemelde Stad. En

5°. Een Kamp BOUWLAND, in Digteren, Gemeente Ambt-Doetinchem.

Inlichtingen in *persoon* of met *franco* Brieven, ten Kantore van den Notaris VAN EBBENHORST TENGBERGEN, te Zelhem en den Eigenaar K. COOPS, te Doetinchem.

*** De Notaris Mr. H. DIJCKMEESTER, te Tiel, zal namens de Kinderen van wijlen den Heer J. P. VAN DORP, te Tiel, op Donderdag den 15den September doen inzetten in het Gebouw *Bellevue*, en op Donderdag den 22sten September 1853, in *het Heeren-Logement*, publiek verkoopen, telkens 's avonds om 6 ure:

Binnen de Stad TIEL.

Een ruim HEERENHUIS, met vijf Beneden- en vijf Bovenkamers, Zolder, Keuken en Kelders, benevens een TUIN achter het Huis, staande en gelegen in de St. Agnietestraat, Sectie E, N°. 848, groot 5 Roeden, 40 Ellen.

Te aanvaarden 1° November 1853.

Nadere informatiën te bekomen bij den Notaris DIJCKMEESTER.

*** Men is voornemens, ten overstaan van den Notaris A. PERK, te Hilversum, op Donderdag den 29sten September 1853, des middags 12 ure, publiek te verkoopen, op *Einde-Gooi*, aan den weg naar Loosdrecht: Ongeveer 500,000 best een en tweejarig EIKEN-STEK, alles aldaar staande. Te verplaatsen en vervoeren vóór 5 December e. k., welk vervoer langs den Straatweg op Utrecht en Hilversum, of het Tienhovensche Kanaal naar den Vecht kan plaats hebben. Op de plaats te zien gedurende 8 dagen vóór de veiling.

De Notaris T. MAASSEN, te Almelo, zal op Donderdag den 15den September a. s., des avonds om zes ure, ten huize van Mejufvrouw de Wed. *Harwig*, te Almelo, doen inzetten en drie weken later verkoopen:

Een, voor weinige jaren, bijna geheel nieuw gebouwd HEERENHUIS, zeer aangenaam gelegen te Almelo, aan den Grindweg naar Ootmarssum, bevattende zeven behangene, waaronder zes gestukadoorde Beneden- en Bovenkamers, twee Keukens, Kelder, Pomp- en Regenwater en verdere Commoditeiten; voorts daarachter een groote TUIN, met exquise Vruchtboomen en gemetselde Broeibakken; ter zijde Stalling en Koetshuis voor twee Paarden en twee Rijtuigen, met Knechtskamer en ruime Hooizolder; dan nog eenige WONINGEN en een Kamp best WEIDELAND, in de nabijheid gelegen.

Deze Goederen, toebehoorende aan Jonkheer Mr. J. W. VAN THIJE HANNES, zullen worden geveild in zoodanige Percelen en Massa's, als waaromtrent onderrigt is te bekomen bij voornoemden Notaris. Brieven *franco*.

Men zal op Zaturdag den 1sten October 1853, des namiddags ten 5 ure, aan *het Kantoor van Verkoopingen der Notarissen* te Utrecht, achter Sint Pieter, ten overstaan van den Notaris WIGMAN, residerende aldaar, veilen en verkoopen:

N°. 1. Eene hechte, sterke en weldoortimmerde HUIZINGE, ERF en GROND, tot het uitoefenen van velerlei zaken bijzonder geschikt, met Kelders en Kluizen, aan het Water uitkomende, staande en gelegen te Utrecht, op het aanzienlijkste gedeelte der Oudegracht, zuidzijde, in de nabijheid van het Stadhuis, op den Westhoek van de Massegast, Wijk D, N°. 43; voorzien van 10 zoo Beneden- als Bovenkamers, waarvan de meeste met Stookplaatsen en geplafoneerd, Binnenplaats, Keuken, Zolder met Dienstbodenkamer en Vliering.

N°. 2. Een HUIS en ERF, gelegen te Utrecht, aan de noordzijde van de Massegast, Wijk D, N°. 407, achter evengemelde Huizingen; beide in eenen koop.

Te aanvaarden 1 November 1853. Breeder bij aangeslagen Biljetten en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van bovengemelden Notaris.

*** OPENBARE VERKOOPING van een ruim HEERENHUIS, te Doesborgh, in de Koepoortstraat, op het beste gedeelte der Stad, met twee Tuinen daar achter en aanbelendende Schuur en Stalling, met Knechtswoning.

De Veilingen zullen gehouden worden te Doesborgh, in het *Heeren Logement*, Dingsdag 20 September en 4 October 1853, 's voormiddags 11 ure.

Narigt is te bekomen aan het Kantoor van den Notaris Mr. R. W. J. KETJEN, te Doesborgh.

*** De Notaris A. DE WALL JANSSEN, gevestigd te Vianen, zal ten verzoeke van zijn Principaal, op Woensdagen den 28sten September en 5 October 1853, telkens des middags om 12 ure, in het Logement *de Roos*, te Vianen, bij inzet en slaggeving, in het openbaar verkoopen:

Eene BOERENWONING, met SCHUUR, twee HOOIBERGEN, SCHUURBERG en goeden aardsch BOUWen WEILAND, staande en gelegen op den Polder Leyden-Bolgarij onder Vianen, Kadastraal bekend in Sectie C, N°. 688 tot en met 694, ter grootte van 2 Bunders, 45 Roeden, 31 Ellen.

Te aanvaarden het Land met 1° December 1853, en de Gebouwen met 1° Mei 1854. Nadere informatiën zijn te bekomen, ten Kantore van genoemden Notaris *de Wall Janssen*.

*** Vrijdag 9 September en volgende dagen, des ochtends ten half tien en des middags ten half zes ure, zal de Boekhandelaar FREDERIK MULLER, te Amsterdam, voortgaan te verkoopen: zijne Verzameling van

8500 PORTRETTEN,

in de volgende orde:

Vrijdag	*ochtend*	3989—4450	Geneesk., Honderdjarigen, Scheikundigen.
„	*avond*	4451—5000	Meet-, Sterrekundigen, ADMIRALEN.
Zaturdag	*ochtend*	5001—5455	ADMIRALEN, Generaals.
„	*avond*	5456—6000	Gouvern.-Gen., Histor., Orientalisten.
Maandag	*ochtend*	6001—6500	Hollandsche Dichters.
„	*avond*	6501—6943	Holl. Dichters, Prozaisten, Bibliographen.
Dingsdag	*ochtend*	6944—7503	Schilders.
„	*avond*	7504—7849	Graveurs, Kunsten, enz.
Woensdag	*ochtend*	7850—8416	Vreemdelingen.
„	*avond*	8417—8811	Boeken over Kunst, Catalogi, enz.

*** Door GEBR. VERMANDE, Boekhandelaars te Hoorn, zal op den 13den en 14den September aanstaande worden gehouden:

VERKOOPING VAN BOEKEN,

meerendeels nagelaten door de Heeren A. MERENS, Lid van den Raad der Stad Hoorn, Dijkgraaf van Dregterland enz., en Mr. A. KORVER Jz., Kanton-Regter te Purmerende.

Deze Verzameling bevat vele voortreffelijke Werken over Godgeleerdheid, Geneeskunst, Geschiedenis, Waterstaat enz., doch munt vooral uit door eene fraaije Collectie **REGTSGELEERDE WERKEN.**

De Catalogus is op *franco* aanvrage te bekomen bij den Boekhandelaar C. J. BORLEFFS, te Amsterdam en bij de Verkoopers.

*** ZANGWIJZEN, zoo der Ev. Gezangen als der Psalmen, bij de Herv. Kerk van Nederland in gebruik, voor Orgel en Piano, in gemakkelijk becijferden Letter-

bas, en eenige voorbeelden van Voorspelen. Door J. H. HULSKEN. Prijs *f* 2,50.

NAMEN van de Dichters der Ev. Gezangen, en der Componisten van derzelver Melodiën. Prijs 30 Cent.

Beide Werkjes zijn te bekomen: Amsterdam bij *Borleffs*; Arnhem, *Nijhoff*; Deventer, *Sigtenhorst*; Dordrecht, *Blussé en van Braam*; Groningen, *Smit*; Haarlem, de Wed. *Loosjes*; Middelburg, *van Benthem en Jutting*; Rotterdam, *van Baalen*; Utrecht, *van Paddenburg*; Leyden, *Eekhoff*; Zutphen, *Wansleven* en *Thieme*; Leeuwarden, *Brouwer*.

*** Bij GEBR. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage, is uitgegeven:

DE KONING IN HET KAMP. Ten strijde en na den strijd. SOLDATENLIED voor één à 4 stemmen. Marsch en Walzer, door D. J. REESE, Soldaat van 1815. Prijs, Tekst met geïllustr. Titel en Vreist-Zangpart. *f* 0,40. Id. zonder partitie *f* 0,30. Id. zonder Titel met partitie *f* 0,25. Id. Zangpartitie *f* 0,15. Id. tekst zonder meer *f* 0,10.

*** Door den Boekhandelaar N. DE SWAAN, te Utrecht, is zoo even uitgegeven:

I. DE AARDE STAAT STIL.

Bewijzen dat de Aarde noch om hare as, noch om de Zon beweegt. Eene Voorlezing door Dr. C. SCHÖPFFER. Met Figuren. Prijs *f* 0,50.

II. DE MONTENEGRIJN,

Tafereelen van de verdrukking der Christenen in Turkije.

door J. B. RIETSTAP. 1e Afl. Gr. 8°. Prijs *f* -,90.

In levendige kleuren wordt ons in dit Werk, het verschrikkelijk lijden van de Turksche Christenen geschetst. Met 6 Afleveringen, versierd met 2 Platen, is dit Werk compleet.

*** Bij G. T. N. SURINGAR, te *Leeuwarden*, en voorts bij alle solide Boekhandelaren:

VICTOR KELLER'S
NALATENSCHAP
AAN ZIJNE VRIENDEN.

EEN HUISBOEK
VOOR DENKENDE CHRISTENEN.
Naar het Hoogduitsch door
J. M. L. ROLL,
Evangelisch Luthersch Predikant te Amsterdam.

Deze vernieuwde uitgave geschiedt in Afleveringen van ongeveer vijf Vellen druks en zal vervat worden in twaalf Afleveringen, te zamen uitmakende drie groot-octavo Boekdeelen. Elke Aflevering zal bij vooruitbestelling berekend worden tegen **zestig Cents**; zoodat het geheele Werk op *f* 7,20 komt te staan.

De eerste Aflevering is bereids verzonden en bij den Uitgever en zijne Correspondenten ter inzage voorhanden.

*** Door W. F. DANNENFELSER, te Utrecht, is uitgegeven:

ZIJ IS VAST GEGROND OP DE HEILIGE BERGEN.

BESCHOUWING DER
EVANGELISCH (LUTHERSCHE) KERK

in een Woord gesproken tot de Gemeente op Zondag 24 Julij 1853, door J. DECKER ZIMMERMAN. Prijs *f* 0,50.

*** Bij JOHs. NOMAN en ZOON, te Zalt-Bommel, is op heden van de pers gekomen en alom te verkrijgen:

VERSLAG DER DEBATTEN
VAN HET
ENGELSCH PARLEMENT.

Over de Regeringsvoorstellen, ter wijziging van het Britsch Indische Charter. gr. 8°. . . *f* 3,90.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, verschijnt:

MATTHIAS CLAUDIUS,
DE WANDSBECKER BODE.

Vertaald door Dr. J. C. VAN DEVENTER. Eerste Deel, met elf Platen, naar *Chodowiecki* en vele Houtgravuren, 320 Bladzijden compres gedrukt. . . . . *f* 2,65.

Afzonderlijk verkrijgbaar, maar tevens behoorende tot de reeks der

Nieuwe goedkoope Vertaling
van de Klassieke Schrijvers van het Buitenland

waarin mede verschenen:

L. STERNE,
TRISTRAM SHANDY.

Vertaald door M. P. LINDO. 2 Deelen met Portret van STERNE. . . . . *f* 3,90

O. GOLDSMITH,
DE PREDIKANT VAN WAKEFIELD.

Een Deel met Portret van GOLDSMITH. . . . . *f* 1,45.

TORQUATO TASSO,
JERUSALEM VERLOST.

Vertaald door J. J. L. TEN KATE. Eerste en tweede Aflevering. . . . . *f* 1,20.

Bij deze **degelijke**, maar kostbare onderneming vertrouwt de Uitgever op algemeene belangstelling.

VOOR VEEARTSEN, SMEDEN, LANDBOUWERS, PAARDENKOOPERS EN ALLEN, DIE MET PAARDEN OMGAAN,

wordt, zoolang de voorraad strekt, door den tegenwoordigen Eigenaar J. C. VAN KESTEREN te Amsterdam, en op bestelling alom, voor verminderde prijzen afgeleverd:

I. **De ervaren PAARDENDOKTER, voor den Burger en Landman,** of Handboek voor alle inwendige en uitwendige ziekten der Paarden, benevens onderrigting, om den ouderdom der Paarden naauwkeurig te bepalen; door HEINRICH MULLER. 450 bladzijden, voor *f* 1,50 in plaats van *f* 2,40.

II. **PAARDENKOOPERS HANDBOEK,** of ontsluijerde geheimen van alle Handelsvoordeelen en verfraaijingskunsten der Paarden, om bij den in- en verkoop van Paarden met voordeel te kunnen handelen en zich tegen schade en bedrog te hoeden. Uit de nagelatene Papieren van den Paardenhandelaar ABRAHAM MORTGEN. 150 bladzijden, voor *f* -,75 in plaats van *f* 1,25.

DE ZONDAGSBODE.

Christelijk Huisboek voor alle Standen,

ONDER REDACTIE VAN Ds. Ds.

J. J. L. TEN KATE en J. H. GERLACH,

PREDIKANTEN TE MIDDELBURG.

Van dit Tijdschrift is het Prospectus en het Eerste Blad alom voorhanden. De volgende Bladen bevatten onder meer: *Het Evangelie van Johannes verklaard, door* **T. K.** — *Een Nederduitsch Zendelingsblad in Duitschland. Twee feiten uit 's Lands geschiedenis.* — *Een woord van J. Angell James.* — *Zondag.* — *Evangelisatie in Turkije en Ierland.* — *Christus en de Vrouw.* — *Christenvreugde en Christensmarte, Lied van T. K.*, enz.

De Inteekening op dit buitengewoon goedkoope Tijdschrift — **6½ Cent per Blad** — is alom opengesteld. Blad 2 en volgende worden spoedig aan H. H. Inteekenaren verzonden.

Middelburg, September 1853. **J. C. & W. ALTORFFER.**

*** Door den Boekhandelaar C. M. VAN GOGH, te *Amsterdam*, wordt uitgegeven en verzonden: De eerste Aflevering en Prospectus der **tweede herziene uitgave** van:

HET LEVEN VAN WILLEM DEN TWEEDE

beschreven door den Hoogleeraar **JOHANNES BOSSCHA**, te Amsterdam, met negen Plans en Kaarten. De uitgave geschiedt bij inteekening in vier Afleveringen elk à *f* 1,75. Bij het verschijnen van de laatste Aflevering wordt de prijs verhoogd.

VOOR GENEES- EN HEELKUNDIGEN.

Bij J. H. GEBHARD & C°., Rokin, hoek van de Wijde Kapelsteeg, te Amsterdam, is verschenen:

KLINISCHE AANTEEKENINGEN EN VERHANDELINGEN,

door Dr. C. GOBÉE. In één Deel compleet. . . . . Prijs *f* 4,5

Voorts zijn uitgegeven

KORTE SCHETS DER VERBANDLEER

van Dr. W. EMMERT. Uit het Hoogduitsch en met Aant. voorzien, door J. L. DUSSEAU, Med. Doctor en Heelmeester te Amsterdam. Met 84 tusschen den Text gedrukte Afbeeldingen, in één Deel compleet. . . . Prijs *f* 1,7

PRACTISCH HANDBOEK DER OOGHEELKUNDE,

door Dr. O. WERDMULLER, in het Nederduitsch overgebragt, door Dr. P. H. POOL. In één Deel compleet. . . . . Prijs *f* 2,6

*** De Boekhandelaars GEBR. CAMPAGNE, te Tiel, hebben Uitgegeven en alom verzonden:

DE ROOMSCHE KERK
IN ACHT STEENDRUKPLATEN.
MET BIJSCHRIFTEN VAN
J. BRAVE,

Predikant te Amsterdam.

INHOUD. I. DE EEREDIENST DER ROOMSCHE KERK IN HET ALGEMEEN. — II. HARE HEILIGEN- EN MARIA-VEREERING. — III. DE DOOP. — IV. DE PREDIKING EN ONDERWIJZING. — V. DE BIECHT. — VI. DE COMMUNIE. — VII. DE MIS. — VIII. VOOR DE ZIELEN IN HET VAGEVUUR.

PRIJS *f* 1,50.

*** J. D. SYBRANDI, te *Amsterdam*, heeft uitgegeven:

VRIENDSCHAP EN LAAGHEID.

Uit het Engelsch. In gr. 8° met Vignet . . . . *f* 3,60.

DE SCHARLAKEN LETTER.

Een Verhaal, door NATH. HAWTHORNE. In gr. 8°. met Vignet . . . . *f* 3,60.

NB. Men leze over dezen Roman de gunstige beoordeeling in het *Leeskabinet* N°. 4. De *Recensent* zegt aan het einde van zijne gunstige beoordeeling: „ **De Scharlaken Letter** *is „ een bewonderingswaardig kunstwerk van vinding „ en opvatting, en staat zelfs als zoodanig boven* „ Uncle Tom's Cabin. *Wij wenschen het Boek „ dat ons van het begin tot het einde uitermate „ heeft geboeid, in aller handen.*"

LEVENSBEELDEN.

In Verhalen. Naar het *Engelsch* van Mstres ELLIS. In gr. 8°. met Plaat . . . . *f* 3,—.

NB. De *Recensent* in het *Leeskabinet* geeft in zijne beoordeeling. „ *Aan weinige voor het Schoone „ Geslacht bestaande Geschriften is op Nederlandschen Bodem zulk een allergunstigst onthaal „ ten deel gevallen als aan* Pligt en Roeping der „ Vrouw *van de Engelsche* Mstres Ellis. *Maar „ ook weinige Schrijfsters — om van de Schrijvers niet eens te spreken — bezitten ook in „ zoo hooge mate, als zij de kennis van het menschelijke hart. Daarvan draagt ook haar voor „ ons liggend Werk op bijkans elke Bladzijde „ merkwaardige blijken.*

NB. NB. Van PLIGT EN ROEPING DER VROUW, door Mrs. *ELLIS*. 4e druk, in Linnen Prachtband, zijn nog eenige Exemplaren te verkrijgen . . . . à *f* 2,—.

VOOR STUDERENDEN.

Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, ziet het licht:

KLASSISCH WOORDENBOEK,

BEWERKT DOOR

DR. W. HECKER.

De Uitgave dezer nieuwe BIBLIOTHECA CLASSICA zal geschieden in ongeveer 4 Afleveringen, ieder van 120 bladzijden, à 90 Cents, zoodat het geheel den prijs van *f* 4,— niet zal te boven gaan.

WERKJES VAN SMAAK,

uitgaven van S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven:

I.

HERMINE, DOOR ELISE.

Met een Voorwoord van **Dr. G. D. J. SCHOTEL.** 2 Deeltjes, *tweede, goedkoope uitgave*, met Vignet à *f* 3,90.
Gebonden in roode of blaauwe Bandjes à *f* 4,90.

II.

SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL,

DOOR

C. E. VAN KOETSVELD.

Met eene fraaije Staalgravure; 2de *Druk*, à *f* 1,70.
Gebonden in rood of blaauw Bandje à *f* 2,—

III.

UIT HET DAGELIJKSCHE LEVEN,

DOOR

J. HOEK.

Schrijver van *MINA en BETSY*.

Met een Plaatje; in Karton. Prijs . . . . *f* 1,90.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN